

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Узп 402/2022
24.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Цакула и Јелене Ивановић, чланова већа, са саветником Мирелом Костадиновић, као записничарем, одлучујући о захтеву АА из Босне и Херцеговине, ..., чији је пуномоћник Радосав Гвоздић, адвокат из ..., за преиспитивање судске одлуке – пресуде Управног суда 10 У 5157/20 од 29.07.2022. године, са противном странком Министарством финансија Републике Србије, Управом за јавни дуг, у предмету неисплаћене девизне штедње, у нејавној седници већа одржаној дана 24.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

Захтев се **ОДБИЈА**.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба подносиоца захтева поднета против решења Министарства финансија Републике Србије, Управе за јавни дуг број .. од 23.12.2019. године, којим је одбачена као неблаговремена пријава потраживања подносиоца пријаве АА из ..., Босна и Херцеговина, заведена под бројем ...

У захтеву за преиспитивање побијане пресуде подносилац наводи да је оспорено решење незаконито, јер никада није писмено обавештен када истиче рок за пријаву његовог потраживања – штедног улога у Инвестбанци. Истиче да је општепозната чињеница да се „Службени гласник РС“ не објављује у Босни и Херцеговини, те имајући у виду протек времена од потписивања Дејтонског споразума и престанка ратних дејстава, није реално очекивати да тужилац по новинама или на интернету тражи да ли је објављена нека вест, односно јавни позив. Указује да је дискутабилна констатација туженог о истеку рока, јер ничим не објашњава да ли се рок рачуна од дана објављивања у новинама или у „Службеном гласнику РС“ од 24.02.2017. године и с тим у вези се позива на пресуде Управног суда 17 У 5165/20 од 17.12.2021. године и 7 У 5158/20 од 03.03.2022. године. Сматра да, имајући у виду одредбу члана 37. Закона о основама својинскопраних односа према којој право власника да тужбом тражи повраћај индивидуално одређене ствари не застарева, као и одредбе Закона о облигационим односима о неоснованом обogaћењу, није било места доношењу оспореног решења. Предлаже да Врховни касациони суд захтев уважи и побијану пресуду укине.

Противна странка у одговору на захтев предлаже да суд исти одбије.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева, у смислу члана 54. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" број 111/09), Врховни касациони суд је нашао да је захтев неоснован.

Према разлозима образложења побијане пресуде, правилно је одлучио тужени орган када је одбацио пријаву потраживања тужиоца по основу девизне штедње, будући да је пријава поднета по истеку законског рока од две године од дана објављивања огласа. Наиме, према фотокопији коверте у којој је поднета пријава потраживања, а која се налази у списима, тужилац је пријаву потраживања поднео препоручено преко поште дана 27.03.2019. године, а код туженог органа је заведена 10.04.2019. године. Како је рок за подношење пријаве почео да тече објављивањем позива дана 23.02.2017. године, и исти је, сагласно члану 11. став 1. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територији бивших република СФРЈ, истекао дана 23.02.2019. године, то је по оцени Управног суда, правилан закључак туженог органа да је пријава тужиоца поднета по истеку рока од две године од дана објављивања позива и да исту стога треба одбацивати као неблаговремену. Управни суд је ценио наводе тужбе, па је имајући у виду изложено нашао да су неосновани и без утицаја на другачије решење ове правне ствари. Ово из разлога што се у конкретном случају ради о законском преклузивном року чијим протеком је тужилац као странка изгубио право на предузимање процесне радње коју је у оквиру рока требало да изврши (поднети пријаву потраживања). Законски рокови се по правилу не могу мењати нити је то у овом случају учињено, а то значи да се не могу ни продужавати од стране органа који води поступак. Имајући у виду наведено, као и чињеницу да тужилац пријаву није поднео у законом прописаном року, те императивну норму одредбе члана 11. став 1. наведеног закона, према којој се пријава потраживања може поднети у року од две године од дана објављивања позива у дневном листу који се дистрибуира на целој територији бивше републике СФРЈ, као и то да су одредбом става 2. члана 11. истог закона прописане последице пропуштања рока у коме је пријаву потраживања требало поднети, наводи тужбе су оцењени као неосновани, а одлука туженог органа правилна и на закону заснована.

Оцењујући законитост побијане пресуде, Врховни касациони суд налази да је донета без повреда правила поступка и уз правилну примену закона. Побијаном пресудом су оцењена сва питања и околности које су могле бити од утицаја на законитост оспорене одлуке и за ту оцену су дати довољни и јасни разлози које у свему прихвата и овај суд.

Одредбом члана 10. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територији бивших република СФРЈ („Службени гласник РС“ бр. 108/16, 113/17 и 52/19), прописано је: да ће ради утврђивања права из члана 9. овог закона, Управа објавити позив за пријаву потраживања по основу девизне штедње у „Службеном гласнику Републике Србије“ и у по једном високотиражном дневном листу који се дистрибуира на целој територији бивше републике СФРЈ (став 1); да ће се позив из става 1. овог члана објавити и на

званичним интернет презентацијама Министарства финансија, Управе, Агенције за осигурање депозита и Народне банке Србије (став 2).

Одредбом члана 11. истог закона прописано је да се пријава потраживања може поднети у року од две године од дана објављивања позива у дневном листу који се дистрибуира на целој територији бивше републике СФРЈ из члана 10. став 1. овог закона (став 1), а да се по истеку рока из става 1. овог члана губи право на потраживање по основу неисплаћене девизне штедње из члана 1. овог закона (став 2).

Према одредби члана 16. став 2. истог закона, Управа одбацује пријаву потраживања, између осталог и ако је пријава неблаговремена.

Како је рок за подношење пријаве потраживања почео да тече објављивањем позива за пријаву потраживања дана 23.02.2017. године и, сагласно цитираном члану 11. став 1. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територији бивших република СФРЈ, истекао након две године, дана 23.02.2019. године, те како је тужилац пријаву потраживања поднео дана 27.03.2019. године, Врховни касациони суд је нашао да је правилна оцена туженог органа и Управног суда да је пријава потраживања тужиоца неблаговремена.

Врховни касациони суд је ценио навод подносиоца захтева да је морао бити обавештен о дану истака рока за пријаву потраживања по основу старе девизне штедње, па налази да је неоснован. У конкретном случају, позив за пријаву потраживања по основу старе девизне штедње је јавно објављен на начин прописан цитираном одредбом члана 10. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територији бивших република СФРЈ због тога што надлежном органу нису могла бити позната лица која могу имати права из члана 9. Закона, нити их је било могуће поименце одредити и лично писаним путем обавестити о могућности подношења пријаве у одређеном року. У јавном позиву је наведено да се пријава може поднети у року од годину дана од дана објављивања овог позива, како је било прописано одредбом члана 11. став 1. основног текста Закона, такође, јавно објављеног у „Службеном гласнику РС“ број 108/16. Одредбом члана 3. Закона о изменама и допунама Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територији бивших република СФРЈ, који је јавно објављен у „Службеном гласнику РС“ број 113/17, рок за подношење пријаве је продужен на две године. Образложење оспореног решења садржи наводе о начину јавног оглашавања и продужењу рока за пријаву потраживања, па се у захтеву подносиоца неосновано указује на то да је Управни суд у случају подносиоца захтева морао да уважи његову тужбу као што је учинио пресудама донетим у предметима 17 У 5165/20 од 17.12.2021. године и 7 У 5158/20 од 03.03.2022. године, којима су поништена решења тужене Управе за јавни дуг јер нису садржала наводе о тим чињеницама.

Подносилац у захтеву, као и у тужби, наводи да је оспореним решењем повређен закон на његову штету јер у смислу Закона о основама својинскоправних односа право на враћање ствари (новац у тачно одређеном износу) не застарева. Овај навод је оцењен као неоснован зато што је позив за подношење пријава потраживања

по основу девизне штедње тужени орган објавио у складу са одредбом члана 10. ст. 1. и 2. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територији бивших република СФРЈ, из чега следи да је, без било каквих ограничења, био јавно доступан и прецизан у погледу рока у коме се може поднети пријава потраживања, а који рок је предвиђен и чланом 11. став 1. наведеног закона, такође објављеног у „Службеном гласнику РС“. Врховни касациони суд указује на то да захтев подносиоца за исплату старе девизне штедње не представља стварноправни захтев власника за повраћај индивидуално одређене ствари који у смислу члана 37. став 3. Закона о основама својинскоправних односа не застарева, већ потраживање подносиоца које проистиче из облигационоправног односа (уговора о девизном депозиту) са банком која је престала да постоји, а чије обавезе враћања девизних средстава су пренете на Републику Србију и представљаће јавни дуг даном емитовања обвезница којима се ове обавезе регулишу. Рок у коме се може поднети пријава и захтевати од Републике Србије да регулише обавезе по основу неисплаћене девизне штедње грађана изричито је прописан претходно наведеним одредбама Закона и по истеку тог преклузивног рока губи се право на предметно потраживање, што за последицу има одбацивање пријаве.

С обзиром на то да је у овом конкретном случају пријава потраживања девизне штедње одбачена као неблагоприятна јер је поднета по протеклу законом предвиђеног рока, коју чињеницу подносилац није оспоравао, Врховни касациони суд налази да је побијана пресуда у довољној мери образложена у погледу законитости тужбом оспореног акта.

Имајући у виду изложено, Врховни касациони суд је, на основу одредбе члана 55. став 1. Закона о управним споровима, одлучио као у ставу првом диспозитива ове пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ

дана 24.11.2022. године, Узп 402/2022

Записничар,
Мирела Костадиновић, с.р.

Председник већа – судија,
Катарина Манојловић Андрић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић